

Հաստատված է
Պետություն և
իրավունքի
տեսություն և
սահմանադրական
իրավունքի ամբիոնի 31.
08.2020թ.
նիստում (արձ.թիվ 1)
Ամբիոնի պետ՝

(ստորագրություն)

(ամիսամսաթիվ)

Հ Հ Ո Ս Տ Ի Կ Ա Ն Ո Ւ Թ Յ Ա Ն Կ Ր Թ Ա Յ Ա Մ Ա Լ Ի Ր
Ա Ռ Ա Ր Կ Ա Յ Ա Կ Ա Ն Ն Կ Ա Ր Ա Գ Ի Ր

(Կազմվել է ուսումնական ծրագրի նախագծի հիման վրա)

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Հայաստանի ոստիկանություն պատմություն 2
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ	
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	Իրավագիտություն, հեռակա ուսուցում
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	Իրավագիտություն
ԱՄԲԻՈՆ	Պետություն և իրավունքի տեսություն և սահմանադրական իրավունքի ամբիոն, E-mail: pitambion@mail.ru
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ	Ռ.Սարգսյան (տնտ.գիտ.թեկնածու), Ռ. Սահակյան (պատմ.գիտ.դոկտոր), E-mail: rubensahakyan58@gmail.com, հեռ. 099 57 12 16
ՈՒՍՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	2-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ	բակալավր
ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ	2(երկու)
ԴԱՍԱԺԱՍԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄԵՎ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏԱՇԱՍԱՆՔԻ ՁԵՎԵՐԸ	«Հայաստանի ոստիկանություն պատմություն 2» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 56 ժամ, որից 2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար, 52 ժամ ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին սովորողը կատարում է գրականությանը նթերցում և մշակում, վերլուծական, հետազոտական աշխատանք, դասախոսի հանձնարարությունը կարող է գրել ռեֆերատներ և էսսեներ, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են 2 աբաթը երկու

	<p>լ ս ար ան ա յ ի ն ժ ամ տ ն ո ղ ու թ յ ամբ : Դ աս ը ն թ ա գ ն ա վ ար տ վ ու մ է կ ի ս ամ յ ա կ ի վ եր ջ ու մ ս տ ու գ ար ք հ ան ձ ն ե լ ո վ :</p>
<p>ՍՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅԱՆՁՆԵՐ</p>	<p>Դ աս ը ն թ ա գ ը կ առ ու գ վ ու մ է «Յ ա յ ո գ պ ա տ մ ու թ յ ու ն » առ ար կ ա յ ի գ ի - տ ե լ ի ք ն եր ի հ ի մ ան վ ր ա :</p>
<p>ՀԱՍՍԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>«Յ ա յ ա ս տ ան ի ո ս տ ի կ ան ու թ յ ան պ ա տ մ ու թ յ ու ն 2» դ աս ը ն թ ա գ ի 2 ր ջ ա - ն ա կ ն եր ու մ ու ս ու մ ն ա ս ի ր վ ու մ ե ն Հ ԽՍՀ Ն Գ մ ար մ ի ն ն եր ի գ որ ծ ու ն ե ու թ յ ու ն ը պ ա տ մ ա կ ան տ ար բ եր է տ ա պ ն եր ու մ , ի ն չ պ ե ս ն ա ն ` Հ Հ Ն Գ ն ա խ ար ար ու թ յ ու ն ը և մ ի լ ի գ ի ան 1990-1994 թ թ . ար գ ա խ յ ան ա գ ա տ ամ ար տ ու մ և հ ան գ ա վ որ ու թ յ ան դ ե մ պ ա յ ք ար ու մ :</p>
<p>ՆՊԱՏԱԿ</p>	<p>Դ աս ը ն թ ա գ ի ն պ ա տ ա կ ն է ` ու ս ան ո ղ ն եր ի ն մ ա տ ու գ ե լ գ ի տ ե լ ի ք ն եր Յ ա յ ա ս տ ան ի ո ս տ ի կ ան ու թ յ ան ձ և ա վ որ մ ան և գ որ ծ ու ն ե ու թ յ ան պ ա տ մ ա կ ան 2 ար ժ ը ն թ ա գ ի վ եր ա բ եր յ ա լ , մ ա ս ն ա վ որ ա պ ե ս `</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ն եր կ ա յ ա գ ն ե լ Հ ԽՍՀ Ն Գ կ առ ու յ գ ն եր ի ա պ ա կ ե ն տր ո ն ա գ վ ա ծ գ որ ծ ու ն ե ու թ յ ու ն ը (1920-1934 թ թ.): 2. Ն եր կ ա յ ա գ ն ե լ Հ ԽՍՀ Ն Գ կ առ ու յ գ ի գ որ ծ ու ն ե ու թ յ ու ն ը կ ե ն տր ո ն ա գ վ ա ծ դ ե կ ա վ ար ու թ յ ան ժ ամ ան ա կ ա շ ր ջ ան ու մ (1934-1953 թ թ.): 3. Ն եր կ ա յ ա գ ն ե լ Ն Գ գ որ ծ ու ն ե ու թ յ ու ն ը «ձ ն հ ա լ ի » ժ ամ ան ա կ ա շ ր ջ ան ու մ (1953-1965 թ թ.): 4. Ն եր կ ա յ ա գ ն ե լ Ն Գ գ որ ծ ու ն ե ու թ յ ու ն ը 2 ու կ ա յ ա կ ան տ ն տ ե ս ու թ յ ան տ ար բ եր ի ար մ ա տ ա վ որ մ ան պ ա յ մ ան ն եր ու մ (1965-1985 թ թ.): 5. Ն եր կ ա յ ա գ ն ե լ Հ Հ Ն Գ Ն գ որ ծ ու ն ե ու թ յ ու ն ը վ եր ա կ առ ու գ մ ան և ան կ ա խ ու թ յ ան ժ ամ ան ա կ ա շ ր ջ ան ու մ (1985- 1994 թ թ.):
<p>ԽՆԴԻՐ/ՆԵՐ</p>	<p>Դ աս ը ն թ ա գ ի ի ն դ ի ի ն եր ն ե ն `</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ա պ ա գ ա ո ս տ ի կ ան ի ն լ ու ս ա բ ան ե լ ի ր մ ա ս ն ա գ ի տ ու թ յ ան ա կ ու ն ք ն եր ը , ն ր ա գ ար գ ա գ մ ան փ ու լ լ եր ը , ձ եռ ք բ եր ա ծ հ ա ջ ո ղ ու թ յ ու ն ն եր ը ,

	<p>2) գարգացնել ապագա ոստիկանի ունակ՝ իրավաբանի մտածողությունը, ընդլայնել ուսանողներին մտահորիզոնը և օգնել՝ հաղթահարել ու մասնագիտական սահմանափակությունը:</p>
<p>ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ <i>Կարողանա՝</i></p>	<p>1) ներկայացնել ոստիկանության (միլիցիայի) համակարգում տեղի ունեցած փոփոխությունները, 2) սահմանել տարբեր ժամանակներում ՆԳ մարմինների առջև դրված խնդիրները:</p>
<p>ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ Յիմնական</p>	<p>1. Ապիյան Ն. Ա., Պետրոսյան Ա. Յ., Իրավական պետություն և օրինականություն (2-րդ հրատարակություն, լրացված և վերամշակված), Երևան, «Տիգրան Մեծ» հրատարակչություն, 2001, 288 էջ: 2. Լոգվինով Ի., Էջեր Սովետական միլիցիայի պատմությունից, Երևան, «Հայաստան» հրատարակչություն, 1975, 101 էջ: 3. Սահակյան Ռ. Ոստիկանության կազմակերպումը և գործունեությունը Վանի նահանգապետության շրջանում (1915թ.մայիսի 8-ի ու լիսի 17), Երևան, ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, 2008, 1998, 56 էջ: 4. Սարգսյան Ռ.Յ., Սահակյան Ռ.Օ., Հայոց ոստիկանության պատմությունից, Ե., 2013. Մաս 1, 156 էջ: 5. Սարգսյան Ռ. Յ., Սահակյան Ռ. Օ., Հայաստանի ոստիկանության պատմությունից, Ե., 2015, Մաս II, 244 էջ: 6. Апяян Н. А., Развитие органов милиции в Армянской ССР (1920-1975 гг.), Ереван, Изд-во Ереван. ун-та, 1979, 275 с. 7. Апяян Н. А., Из истории НКВД Советской Армении (1920-1946 гг.), Изд-во Ереван. ун-та, 1986, 148 с. 8. Апяян Н. А., Маркарян Х. Г., Органы прокуратуры и внутренних дел Республики Армения и их взаимодействие в области охраны общественного порядка и борьбы с преступностью (1991-1998 гг.), Ереван, Издательство “Тигран Мец”, 1999, 247 с.</p>
<p>Լրացուցիչ (Ամսագրային)</p>	<p>1. Ասլանյան Տաթևիկ, ՀՍԽՅ Ներքին գործերի ժողովատի ստեղծման</p>

հոդվածներ)

- պատմությունը, «Բանբեր Յայաստանի արխիվների», 2009, թիվ 2, էջ 144-148:
2. Ալեքսանյան Կարինե, Ալեքսանդրապոլի գավառը թուրքական ռազմական ժամանակաշրջանում, Բանբեր Յայաստանի արխիվների», 2008, թիվ 1, էջ 73-91:
3. Ալեքսանյան Կարինե, Ալեքսանդրապոլի գավառը թուրքական ռազմական ժամանակաշրջանում, Բանբեր Յայաստանի արխիվների», 2009, թիվ 2, էջ 123-143:
4. Խաչատրյան Ա. Մ., Յանգավորություն դեմ պայքարի ծրագրավորումը և նոր գիտական տեսություն մշակումը, ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2012, թիվ 2-3, էջ 233-241:
5. Կիրիմյան Ալբերտ, ՀԱՍՀ Արտակարգ հանձնաժողովի 1923 թվականի հոկտեմբեր-դեկտեմբեր ժամանակաշրջանի ամփոփագրերը Խորհրդային Յայաստանի վիճակի մասին, «Բանբեր Յայաստանի արխիվների», 2012, թիվ 1-2, էջ 75-85:
6. Խորհրդային Յայաստան. 1920-1925. Հինգ տարի, Հրատարակչություն Հ. Մ. Ս. Հ. Կենտրոնի ղեկավար ժողովում խորհրդի, Յերեվան, 1936, 472 էջ:
7. Ղազախեցյան Վլադիմիր, Արտակարգ հանձնաժողովի տեղեկատվական գործունեության սկիզբը Յայաստանում, «Բանբեր Յայաստանի արխիվների», 2010, թիվ 1, էջ 72-86:
8. Շատվորյան Հ., Յայաստանի կոմկոուսի ռազմական գործերի ակտիվ աջակցությունը Յայրենական Մեծ պատերազմի տարիներին, ՀՀ ԳԱԱ Լրաբեր հասարակական գիտությունների, 1985, թիվ 3, էջ 6-15:
9. Վիրաբյան Ամատունի, Հ. Օհանջանյանի կառավարչության համակարգի ձևերի մասին, Բանբեր Յայաստանի արխիվների, 2009, թիվ 1, էջ 109-110:

<p>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻԻՉՆԵՐԵՎ ԿՇԻՌ</p>	<p>Ստուգարք (ստուգված, չստուգված)</p>
<p>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԵՎ ՍԵՆԱՆԻՉՍՆԵՐ</p>	<p>Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (ստուգված) առաջադիմություն:</p> <p>Սովորողներին գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար» կամ «Ստուգված» կամ «Չստուգված»:</p> <p>Սովորողներին գիտելիքները գնահատվում են հետևյալ չափանիշներով՝</p> <p>ա) «Գերազանց», եթե ունկնդիրը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրային նյութը, սպառիչ, հաջորդական, գրագետ ու տրամաբանորեն կառուցված է շարադրում այն, չի դժվարանում պատասխանել, երբ ձևափոխվում է առաջադրանքը, ճիշտ է հիմնավորում պատասխանը, ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել նյութը՝ սխալներ թույլ չտալով:</p> <p>բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի ծրագրային նյութը, գրագետ է և ըստ էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական անճշտություններ, կարողանում է տեսական դրույթները ճիշտ տեղայնացնել կոնկրետ օրինակներում:</p> <p>գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, ոչ ճիշտ ձևակերպումներ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը:</p> <p>դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի գգալի մասը, թույլ է տալիս էական սխալներ:</p>
<p>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆ ԵՐ</p>	<p>Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի ուսանողին:</p>
<p>Ներկայություն</p>	<p>Սովորողի՝ դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկնդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն և գործնական աշխատանքների հանձնում: Ուսանողն այս դեպքում</p>

	<p>հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև՝ մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:</p>
<p>Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ</p>	<p>Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է գրոմիավոր:</p>
<p>Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ</p>	<p>Ինքնուրույն աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում սովորողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:</p>

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՂՄԱՆ ՔԱՐՏԵՑ

<p>Թեմա 1</p> <p>Հայաստանի Հանրապետության հռչակումը (1918-1920թթ.): Դատաիրավական համակարգի ձևավորումը: ՆԳՄԻՆԻՍՏՐՈՆԵՅԱՆ (ՆԱԽԱՐԱՐՈՆԵՅԱՆ) ԱՄԻԼԻԳԻԱՅԻ Կազմակերպումը (Ժամդասախոսություն ,2ժամ սեմինար պարապմունք)</p>	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<p>1. «Միլիցիա» եզրույթի բացատրությունը:</p> <p>2. ՀՀ միլիցիայի գործունեությունը 1919-1920թթ.:</p> <p>3. Միլիցիայի դասընթացների կազմակերպումը:</p> <p>4. Միլիցիայի ժամանակավոր օրենքի ընդունումը:</p>	<p>Հարցեր 1, 3, 4 - ներկայացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի վրա: Հարց 2 - ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները</p>

	<p> ուսումնասիրում են գրականությունը և ծանոթանում ՅՅ միլիցիայի գործունեությունը 1919-1920թթ : Հարցեր 1-4 - անցկացվում է սեմի- նար պարապմունք, որի ընթացքում սովորողները ներկայացնում են դա- սավանդած հարցերի առնչությամբ իրենց գիտելիքները, քննարկում են ինքնուրույն աշխատանքի արդյունքները : </p>
--	--

**«Յայ աստանի ոստիկանության պատմություն» դասընթացի
ստուգարքի**

1. Ինչ է ուսումնասիրում «Յայ աստանի ոստիկանության պատմություն» առարկան
2. «Ոստիկան» եզրույթի փոփոխությունները պատմական տարբեր ժամանակահատվածներում
3. Յայ կական պետականության ստեղծման նախադրյալները և այդ գործում հայ անհատներին դերն ունշանակությունը
4. Վանի ժամանակավոր վարչության դատաիրավական համակարգի հիմնումը
5. Վանի հայ կական իշխանության ոստիկանության կազմավորումը և գործունեությունը
6. Ոստիկանության պայքարը հանցավորության դեմ: Ոստիկանության ժամանակավոր օրենքը
7. «Միլիցիա» եզրույթի բացատրությունը
8. ՅՅ միլիցիայի գործունեությունը 1919-1920 թթ
9. Միլիցիայի դասընթացների կազմակերպումը
10. Միլիցիայի ժամանակավոր օրենքի ընդունումը
11. Բանվորա-գյուղացիական միլիցիայի կազմակերպումը (1920 թ. դեկտեմբերի 15)
12. Բանվորա-գյուղացիական միլիցիայի կանոնադրությունը
13. Կադրային քաղաքականությունը: Միլիցիայի դասընթացների կազմակերպումը
14. Ուղղիչ-աշխատանքային հաստատությունները
15. Կանոնադրական խնդիրների կարգավորումը
16. Միլիցիայի պայքարը արտաքին և ներքին հանցավորության դեմ
17. ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ գերատեսչական և ճյուղային ստորաբաժանումները
18. Միասնական անձնագրային համակարգի ներդրումը
19. ՆԳԺ կոմիսարիատը և միլիցիան Յայրենական մեծ պատերազմի տարիներին (1941-1945 թթ.)
20. ՆԳ մարմինների գործունեությունը
21. Կազմավորողականների կազմակերպումը
22. Ի. Ստալինի անհատի պաշտամունքի քննադատությունը և միլիցիայի գործունեությունը նոր պայմաններում
23. Օպերատիվ իրավիճակը և կազմակերպչական փոփոխությունները
24. Օպերատիվ իրավիճակը
25. Կազմակերպչական փոփոխությունները

26. Հասարակական կարգի պահպանության նախարարություն (մինիստրություն)
27. Տնտեսական բարենորոգումները: Ստվերային տնտեսություն
28. ՆԳՄարմինների գործունեության ակտիվացումը
29. Պայքար կոռուպցիայի դեմ
30. Միլիցիայի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված միջոցառումներն ու արդյունքները: Երևանի միլիցիայի միջնակարգ մասնագիտական դպրոցի հիմնումը
31. Պայքար կազմակերպված հանցավորությունների դեմ
32. 1988 թ. երկրաշարժը և Ներքին գործերի նախարարության գործունեությունը տարերային աղետի պայմաններում
33. Արցախյան ազատագրական շարժումը և ՆԳՄարմինների գործունեությունը նոր պայմաններում
34. Օպերատիվ իրավիճակը
35. Չհայտարարված պատերազմ
36. Օպերատիվ իրավիճակի սրացումը: միլիցիայի օպերատիվ հակազդման ջոկատ
37. Միլիցիայի հատուկ նշանակության ջոկատ
38. Ներքին գործերի կազմավորում
39. ՀՀ ներքին գործերի բարձրագույն դպրոց: ՀՀ ոստիկանություն ակադեմիա: ՀՀ ոստիկանություն կրթահամալիր
40. Միջազգային քրեական հետախուզություն (Ինտերպոլ)